

Kommunal klimahandling

af Ungeklimarådet

Kommunerne er en essentiel aktør i den grønne omstilling, og mange af de nationale tiltag skal implementeres lokalt. Det gælder eksempelvis udbygningen af vedvarende energi og indkøb af mad. I forlængelse af det skal klimahandling og natur sammentænkes lokalt. Det nytter nemlig ikke noget, at vi løser klimakrisen, men til gengæld løber direkte ind i en biodiversitetskrise.

På den anden side, så kan nationale klima- og miljøtiltag blive blokeret lokalt, hvis vi ikke sørger for, at planlægningen sker i samarbejde med lokale - herunder unge.

Lokale ungeklimaråd og inddragelse

Inddragelse af lokalbefolkningen er essentiel i den grønne omstilling af flere grunde. For det første er de på mange måder eksperterne i deres egen hverdag. De har derfor også mulighed for at komme med konkrete løsninger på klimaproblemstillinger i deres hverdag. Derudover er der risiko for, at der kan opstå lokal modstand, hvis lokalbefolkningen ikke inddrages i den transformation af vores samfund, som der er brug for, hvis vi skal overholde Parisaftalen. Især ser vi inddragelse af lokale unge som særligt vigtig. De unge er fremtidens forbrugere, vælgere, arbejdstagere og dem, som skal leve med konsekvenserne af klimaforandringerne i længst tid.

Derfor mener vi, at:

- Der skal oprettes lokale ungeklimaråd i alle kommuner, der løbende skal inddrages i beslutninger på klimaområdet, og som selv skal have mulighed for at komme med anbefalinger til kommunalbestyrelsen.
- Der skal oprettes kommunale klimaborgerting, hvis formål skal være at komme med inputs og ideer til kommunalbestyrelsen.

Udbygning af vedvarende energi

En af de store problematikker i forhold til at accelerere udbygningen af vedvarende energi er, hvis lokale begynder at være imod opstillingen af de vedvarende energikilder. Det er et fænomen, der skal adresseres og gøres op med, hvor der tages hensyn til lokalbefolkningen. Til en start så er dialog omkring placeringen af vindmøllerne vigtigt, hvor man også kan bruge de lokale ungeklimaråd og klimaborgertingene til at samle inputs. Derudover skal man gøre det nemmere for borgere selv at opstille vedvarende energikilder (og give incitamentet til at gøre dette i energifællesskaber, som deler overskuddet og/eller investerer det i lokalsamfundet), og de kommunale godkendelser skal ske hurtigere.

I takt med at udbygningen af vedvarende energi accelereres, skal udbygningen af elnettet følge med. Her skal kommunerne også i højere grad arbejde for, at elnettet bliver udbygget også selvom der kan være konflikter med anden arealanvendelse.

Derfor anbefaler vi:

- Lokale ungeklimaråd og kommunale klimaborgerting skal inddrages i beslutningen om, hvor vedvarende energikilder skal placeres.

- Opstilling af vedvarende energi og udbygning af elnettet skal kunne blive "fast tracket" - se afsnit *Fasttrack af grønne tiltag*
- Elnettet skal udbygges endnu mere og prioriteres over andre arealanvendelser.

Transport

Når kommunerne skal investere i ny infrastruktur, skal der stilles strenge bæredygtighedskrav. Cykelstier skal prioriteres i langt højere grad, og vi har set gode erfaringer med supercykelstier. Konkret kan man også indtænke grøn omstilling ved for eksempel at opsætte solceller som overdækning på cykelstier. Lige nu skal kommunerne betale en stor afgift for at gøre det til staten, hvilket er kontraintuitivt. Derudover skal der sættes målsætninger for elektrificering af den offentlige transport. Dertil skal det gøres nemt at køre i elbil i kommunen.

Derfor anbefaler vi, at:

- At prioritere udvikling af cykelstier over andre former for transport
- Investere i supercykelstier - evt. på tværs af kommunegrænser
- Minimum hver 10. parkeringsplads skal have en ladestander til elbiler
- Massiv investering i og målsætninger for elektrificering af busser, tog og færges

Mad

De offentlige køkkener i kommunerne har stort potentiale for at bidrage til den grønne omstilling. Lige nu serveres der store mængder kød i kommunerne, på trods af vi kender til de negative konsekvenser for klimaet - og det er ikke altid, at man kan få et lækkert vegetarisk eller vegansk alternativ. Kommunerne har et ansvar for at servere bæredygtig kost, og vi skal gøre det lettere for folk at tage de klimavenlige valg.

Derfor anbefaler vi, at:

- Der altid skal være et vegansk og klimavenligt alternativ
- Når man som borger skal vælge mellem forskellige retter, skal der fremgå en oversigt over de forskellige valgmuligheders CO₂-aftryk
- Sætte specifikke mål for gennemsnitlig CO₂-udledning pr. måltid.
- Udfase brug af oksekød og lammekød i offentlige måltider pr. 2023.
- Kommunerne skal indføre et princip om at købe så lokalt som muligt
- Når man tilmelder sig kommunale arrangementer, skal man som standard være tilmeldt vegetar, og så kan man skrive, hvis man ønsker kød.

Naturkommuner

Etableringen af naturområder er en form for klimatilpasning, der gør natur og biodiversitet mere robust i forhold til klimaforandringer. Samtidig er der også en række klimagevinster ved at etablere naturområder, særligt lagring af kulstof i biomasse og vådområder. Danmark er dog et land, som er meget opdyrket, og selvom regeringen støtter beskyttelse af 30% beskyttet natur, så er det ikke noget den ønsker på dansk plan. På trods af at det ikke er muligt, at alle kommuner får 30% beskyttet natur, så mener vi alligevel at flere skal arbejde for at nærme sig de 30% for at leve op til FN's biodiversitetskonvention (CBD).

Kommuner, der er mere tætbefolkede, har nogle naturlige begrænsninger. Vi anbefaler, at de til gengæld arbejder for at udnytte pladsen på gavle og tage til at få øget beplantning, hvilket også er en fordel i forhold til at mindske luftforurening.

Derfor anbefaler vi, at:

- Kommunerne med mulighed for det skal arbejde for 30% beskyttet natur på land og i vand for at leve op til FN's biodiversitetskonvention.
- Kommunerne skal prioritere beplantning på offentlige bygninger, så der kommer flere grønne gavle og tage.

Kyster og hav

I Danmark har vi over 8.754 kilometer kyst, men kommunegrænserne stopper ved kysterne, hvilket betyder, at kommunerne dermed ikke har et incitament til at forvalte havet på bæredygtig vis.

Vi anbefaler derfor, at:

- Kommunale tiltag som f.eks. stenrev og udplantning af ålegræsskove skal tælle med i kommunens CO2-opgørelse.

Intern CO2-pris

Kommunernes indkøb skal blive grønne, hvis Danmark nogensinde skal nå sine klimamålsætninger. Hvert år udleder kommunernes indkøb seks millioner tons CO₂ - cirka lige så meget som alle personbiler i Danmark. Der er således et stort potentiale for CO₂-reduktioner at hente, hvis kommunerne valgte grønne løsninger i stedet for fossile. Det er essentielt, at kommunerne ikke blot kigger på den nominelle pris, når man skal foretage indkøb i kommunerne, men også på omkostningerne for klimaet.

Derfor mener vi, at:

- Kommuner så hurtigt som muligt bør indføre en CO₂-pris på minimum 850 kroner pr. ton CO₂ i alle indkøb og investeringer, der koster over en bagatelgrænse på eksempelvis 50.000 kr. Denne skal stige hen imod år 2030 til 1.500 pr. ton. Konkret vil det sige, at kommunerne skal anvende en intern CO₂-pris, når de skal tage valg omkring indkøb, og på denne måde vil de grønne valg blive fremmet.

Klimavenskabskommuner

De danske kommuner går på mange måder foran i den globale grønne omstilling. Det betyder, at de har fundet en masse klimaløsninger, som andre kommuner eller lignende lokalsamfund kan lære af. På den anden side er der også nogle gange, hvor danske kommuner kan få gavn af lokale klimaløsninger rundt omkring i verden. En løsning til at forbedre den vidensdeling er ved at indlede flere samarbejder internationalt. Mange danske kommuner har allerede internationale samarbejder på det grønne område, men ikke alle er der endnu, selvom alle kunne få gavn af det.

Derfor mener vi, at:

- Alle kommuner skal oprette klimavenskabskommuner med andre kommuner eller lignende lokalsamfund.

Fasttrack af grønne tiltag

Der skal sættes ind over for bureaukrati, som svækker den grønne omstilling. I langt de fleste af de danske kommuner bliver grønne tiltag i dag behandlet på lige fod med andre mindre bæredygtige tiltag. Ofte møder de grønne tiltag endnu mere modstand, da de ofte også er anderledes og ikke tidligere set, hvilket skaber udfordringer i et kasseopdelt system.

Derfor anbefaler vi, at der i kommunerne bliver nedsat et "fasttrack team", som skal screene og hjælpe bæredygtige tiltag igennem det kommunale bureaukrati. Ventetiden for bæredygtige projekter skal med andre ord minimeres, så vi sikrer, at der ikke ligger bæredygtige tiltag i dvale. Der skal hurtigere kunne gives grønt lys til grønne tiltag.

Grønne jobs - retfærdig grøn omstilling

De næste årtier kommer erhvervslivet til at ændre sig markant - fossile jobs bliver nedlagt og grønne jobs bliver skabt. Den grønne omstilling skal være retfærdig, og derfor er det nødvendigt, at kommunerne støtter og hjælper borgere med at efteruddanne sig, sådan at de kan skifte til mere bæredygtige jobs. Derudover skal de kommuner som tager en stor del af læsset i forhold til den grønne omstilling (f.eks. ved at opstille mange vindmøller eller solceller) få ekstra hjælp af staten til at tiltrække virksomheder og skabe grønne arbejdspladser. Da der sker et energitab ved at flytte energi over længere afstande giver det også god mening at placere store virksomheder i udkantskommuner med stor produktion af grøn energi.

Derfor anbefaler vi:

- Kommunale indsatser specifikt til at hjælpe folk med overgang fra fossile til grønne jobs
- Statsstøtte til kommuner med stor produktion af grøn energi - og hjælp fra staten til at tiltrække virksomheder til disse kommuner
- Indsats for etablering af flere grønne arbejdspladser evt. i samarbejde med relevante akasser.